

Læreplan for Tumlelunden 2023 - 2024

– fællesskab, mod, faglighed og glæde

”Kom med og lad os udvikle os sammen”

Indledning

Tumlelunden er en non profit privat institution, der blev oprettet af en initiativgruppe i foråret 2012, med åbning i august 2012 i Viborg Syd Idrætscenter. Initiativgruppen blev i august 2012 erstattet af en bestyrelse i henhold til Tumlelundens vedtægter.

Tumlelunden rykkede i marts 2017 i en helt ny bygning, som ligger lige ved siden af Viborg Syd Idrætscenter.

Tumlelunden er en integreret institution med en vuggestue afdeling og en børnehaveafdeling, børnegruppen består af børn som kommer fra hele Viborg Kommune.

Udemiljøer:

Tumlelunden ligger i nogle fantastiske omgivelser hvor der er adgang til en sportshal, fodboldbaner, legeplads med kæmpe sandkasse, gynger, forhindringsbane. Ydermere er skoven lige uden for døren samt 14.000 kvadratmeter lund, som er vores helt egen lille skov med bålpladser, sandkasser, skrænter og meget mere.

Juni 2021 åbnede vores nye område, "Stjernelunden". På dette areal findes der et særligt område, hvor nye tumlestjerner får muligheden for at lyse op på vores nyanlagte scene.

I den kommende tid vil vi også få adgang til nogle nye muligheder i kraft af udvidelsen af Viborg Idrætscenter Syd. Her har vi en fantastisk og innovativ samarbejdspartner i vores ambition om at skabe de bedste og mest unikke rammer/faciliteter for Tumlelundens børn, forældre og ansatte.

Indemiljøer:

Inde i Tumlelundens bygning har vi indrettet vores lokaler så de appellerer til forskellige lege i forskellige læringsmiljøer. Primært i børnehavedelen er lokalerne funktionsopdelt. Dette betyder at det er aktiviteterne i rummene, der er i fokus og ikke en decideret stueopdeling, hvor hver gruppe har sit rum.

De tre vuggestuegrupper har deres eget rum, som er gruppens faste holdepunkt.

Struktur:

Vi har en fast uge struktur, det betyder at de enkelte børnehavegrupper i Tumlelunden fast har en dag i hallen, en – to dage hjemme i Tumlelunden og en – to dage i skoven. Vi er i aldersopdelte grupper i børnehaven, som så er inddelt i mindre grupper i løbet af dagen, disse grupper kalder vi spisegrupper.

Fredag er fællesskabsdagen. Vi holder fællessamling for både vuggestue og børnehave i henhold til det givne projekt vi er i gang med.

I vuggestuen er der især fokus på at skabe tryghed, at have øje for det enkelte barns behov og derudfra skabe en god dag for barnet. At se stjernestunderne imens der ydes kvalificeret omsorgspædagogik. I vuggestuen er børnene opdelt på tre stuer, hvor de er blandet i alder. Dette for at skabe tryghed og kontinuitet i børnenes vuggestueliv.

Tumlelunden arbejder projektorienteret. Her laver en projektgruppe en SMITTE-model for kommende projekt, som vi alle arbejder ud fra.

Tumlelundens pædagogiske læreplan er gældende for det pædagogiske arbejde både i vuggestuen og børnehaven, de enkelte læreplanstemaer er inddelt i en vuggestue og en børnehave del.

Værdier

Fællesskab

Et godt fællesskab kommer ikke af sig selv, men skal udvikles i en gruppe, som er præget af en venlig tone, varme og gode sociale relationer, og hvor der samtidig er en oplevelse af at høre til.

Med fokus på personlige ressourcer og den enkeltes styrker, skal vi møde hinanden med anerkendelse, respekt og omsorg, det er grundlæggende vigtigt for at udvikle et stærkt selvværd.

For at udvikle personligheden skal vi udfordres til at indgå i relationer og derigennem få erkendelse og indsigt i egne og andres sider. Dermed opnås der en robusthed, livsduelighed og en evne til at kunne håndtere den modstand vi også vil møde på vores vej.

Kvalificeret omsorg

Omsorg er en af Tumlelundens kerneydelser og vi er forpligtet til at tage ansvar for den enkeltes behov for basal tryghed.

Vi skal med faglighed, personlighed og engagement sikre trivsel og udvikling, det er grundlæggende for at fremme livslyst og livsglæde.

Med udgangspunkt i den enkeltes livssituation, kulturelle baggrund samt udvikling skal vi med positivitet og indlevelse sikre, at barnet får de mest optimale muligheder for at udvikle sig.

Anerkendelse

At blive anerkendt er vigtigt for at udvikle en stærk personlighed. Vi skal anerkendes på det vi er og derigennem styrke selvfølelsen.

En stærk personlighed, og tro på eget værd, er vigtigt i relation med andre mennesker. At give og modtage anerkendelse er grundlæggende for at blive livsduelig. Det er vigtigt at kunne afstemme sig i forhold til andre og at kunne tilsidesætte egne behov i visse situationer.

Kommunikation

At kommunikere på mange alsidige måder er grundlæggende for at kunne indgå i konstruktive dialoger med hinanden.

Dialog skaber rum for refleksion og læring, hvor den enkelte får plads og bliver mødt med forståelse og accept i den givende situation. Intentionen bag en adfærd er altid positiv.

Det er vigtigt at vi er ligeværdige og viser empati i dialoger, så vi kommunikerer på en lyttende og anerkendende måde, med en medmenneskelig indsigt for andres situation og vilkår.

Med åbenhed i dialogen vil vi altid blive klogere på os selv og andre.

Et af Tumlelundens kendetegn er den stærke relation, som opstår i samspillet med både børn og forældre. Vi har hinanden på sinde.

Faglig læring og udvikling

For at sikre den faglige kvalitet i Tumlelunden, skal vi aktivt og målrettet arbejde med den personlige og faglige læring.

Vi skal via drøftelser og refleksioner udvikle vores pædagogiske praksis, hvor vi har fokus på at dokumentere og italesætte egne og børnenes læreprocesser.

Vi skal skabe samvær som inspirerer til læring. Strukturen og indretningen skal være så der er mulighed for at eksperimentere og støtte børnene. Vi skal se muligheder frem for begrænsninger.

Med udgangspunkt i at alle har lyst til at lære, skal vi i fællesskab og med hensyn til den enkelte skabe sammenhæng, der også giver mening for den enkelte.

Pædagogiske metoder – målsætninger

Her præsenterer vi vores overordnede pædagogiske målsætning og arbejdsmetoder.

I Tumlelunden vil vi give børnene tryghed, omsorg og mangfoldige oplevelser. Vi vil give børnene mulighed for at være medbestemmende, og de skal opleve at være en del af det fællesskab som Tumlelunden tilbyder.

Marte Meo – introduktion til metoden

I Tumlelunden har vi i personalegruppen valgt at arbejde med Marte Meo metoden, som en integreret del af hverdagen. Denne vidensbaserede metode danner baggrund for det fælles pædagogiske værdigrundlag som vi arbejder ud fra.

Marte Meo betyder "ved egen kraft" og er en metode, der har til hensigt at støtte forældre og professionelle omsorgsgivere i udviklingen af deres kommunikation og samspil med børn. Det er således en metode, som er brugbar for pædagogerne i Tumlelunden i forhold til at støtte udviklingen for det enkelte barn.

Det er hollænderen Maria Aarts, som har udviklet metoden igennem, de sidste 25 år. Ved at tage udgangspunkt i det velfungerende samspil mellem børn og voksne har hun udviklet principperne for den udviklingsstøttende dialog. I forlængelse af dette har Maria Aarts arbejdet med, hvordan information overføres til voksne, som ønsker at udvikle og forbedre samspillet med fx det enkelte barn.

Marte Meo metoden er baseret på analyse af korte videooptagelser af samspillet mellem en pædagog og et eller flere børn. På baggrund heraf foretages en analyse af samspillet, og der gives tilbagemelding til pædagogen som er med på videooptagelsen – analyse udarbejdes og tilbagemelding gives af Tumlelundens egen Marte Meo terapeut. I tilbagemeldingen fokuseres der på at vise pædagogen, hvor denne har sine ressourcer i samspillet ud fra konkrete videoklip. Læringsideen i Marte Meo metoden er, at pædagogen udvikler sig ved at blive opmærksom på sine styrker og ressourcer.

Kommunikationsprincipperne som der kigges efter:

Om pædagogen ser barnets initiativ

Følger barnets initiativ.

Venter på barnet.

Bekræfter initiativ.

Sætter ord på barnets handling.

Sætter ord på egne tanker.

Guider barnet trin for trin.

Støtter barnet i at skabe og udvikle sociale relationer.

Alt i alt kan man sige, at Marte Meo er en konkret og løsningsorienteret vejledning for pædagoger som ønsker at udvikle deres kommunikative kompetence i den pædagogiske relation.

DGI-certificeret:

Tumlelunden blev i 2019 DGI-certificeret. Dette betyder, at vi har en fælles viden omkring barnets motoriske og sanselige udvikling og vigtigheden heraf. Det er ambitionen, at vi bruger denne specialviden i alle relationer med børnene, på samme måde som Marte Meo.

Pædagogiske dokumentation

I Tumlelunden har vi valgt at arbejde med dokumentation af det pædagogiske arbejde på tre niveauer – forældrenes, børnenes og pædagogernes.

På forældreniveauet vil vi synliggøre, hvad vi arbejder med og hvilke oplevelser/læring børnene har i hverdagen. Det er ofte i forbindelse med de såkaldte "bløde fokusområder", at det kan være svært at redegøre for den praksis der er i Tumlelunden. Gennem dokumentation har vi et formidlingsprog, som på en illustrativ måde beskriver vores pædagogiske liv i Tumlelunden.

På børnenes niveau, er det for det første væsentligt, at dokumentationen forekommer i børnehøjde. Det kan være i form af hjemmelavet bøger, aktiviteter rundt i huset og på væggene i børnehøjde. Vi bruger dokumentation for, at barnet kan genkalde sig erindringer af, hvad det har været en del af og for at det enkelte barn kan se "sit fingeraftryk" i forhold til helheden og de øvrige i gruppen.

Vi bruger dokumentation med henblik på, at videreudvikle vores praksis i forhold til de tegn vi ser hos børnene – at følge børnenes spor indenfor en given ramme.

Vi bruger små film, lange film der viser hele forløb, billeder og skriftlige fortællinger som dokumentationsværktøjer.

Vi dokumenterer minimum 3 gange om ugen via Family til alle forældre med billeder, film og tekst. Her er det et bredt udsnit af børnene der er repræsenteret.

På pædagogniveau, arbejdes der med dokumentation for at sikre en kontinuerlig og systematisk refleksion i de forandrings- og udviklingsprocesser som pædagogen igangsætter. Opgaven for pædagogen er at sikre bevægelige og levende pædagogiske processer, hvor pædagogen søger, høster viden og gør erfaringer med det pædagogiske liv i Tumlelunden, for bedst muligt at kunne følge det enkelte barns læring og udvikling i tilrettelagte læringsmiljøer og det spontane liv i Tumlelunden.

Pædagogen skal gennem dokumentation af sin praksis gang på gang kunne få hjælp til at besvare spørgsmålet: Hvor er jeg nu? Pædagogen skal kunne følge sin egen læringsproces såvel som barnets. Det vil sige, at den pædagogiske dokumentation skaber informationer og viden om læring

i børnehøjde såvel som i pædagoghøjde. Dette medfører etablering af "et refleksionsrum" i både børne- og pædagoghøjde som gerne skulle igangsætte nogle processer, der leder hen mod målene som er beskrevet i de enkelte læreplans temaer.

Evaluering

Evaluering kan defineres som en daglig refleksion og en egentlig systematisk vurdering af processer og præstationer. Det er ikke en personlig vurdering, men en velbegrunnet og dokumenteret vurdering. En evaluering er en bred systematisk vurdering, der ser tilbage på praksis både i forhold til den enkelte pædagog samt i dialog med kollegaer.

For at kunne evaluere systematisk, er det vigtigt at præcisere på forhånd:

Hvad skal evalueres?

Hvornår evalueres?

Hvordan evalueres?

Evaluering sker som en naturlig del af hverdagens pædagogiske overvejelser og vurderinger. Forskellen på de daglige overvejelser/refleksioner og vurderinger og den systematiske evaluering er, når dokumentationen og analysen af at givent læringsmiljø, gøres til genstand for en faglig metodisk gennemgang. Dernæst opsættes der nogle faglige arbejdsplaner for en mulig optimering af læringsmiljøet. Efter noget tid vil man igen undersøge læringsmiljøet metodisk for at analysere om der er sket en udvikling. Herefter gentages processen.

Dokumentationen og Evalueringen skal vise og danne grundlag for vurderingen af det pædagogiske arbejde i Tumlelunden.

Hvad vil vi? Vores mål.

Hvad gør vi? Handlinger og aktiviteter.

Hvordan kan vi se det? Indsamling og bearbejdelse af dokumentation.

Hvad lærte vi? Evaluering.

Evalueringen bruger dokumentationen som empirisk materiale til at analysere og vurdere det pædagogiske arbejde i Tumlelunden.

Vi har i 2023 udarbejdet et nyt evalueringsskema, som bruges til, når vores projekter skal evalueres. Evalueringsskemaet viser tydeligt, hvad vi skal arbejde videre med i vores pædagogiske praksis. Vores sidste evaluering viste, at vi skal blive bedre til at bruge vores SMITTE-modeller i det daglige. Vi har derfor lavet en fælles dagsorden til vores Team-møder, hvor SMITTE-modellen er en del af. På den måde får vi gjort SMITTE-modellen levende og dynamisk gennem hele projektet.

Derudover har vi i efteråret 2023 et samarbejde med Praksiskonsulenterne, som gennem et forløb vil hjælpe os med at udvikle vores evalueringskultur.

Vi afslutter vores projekter med ferniseringer for forældre og andre interesserede.

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Børnesyn:

Tumlelunden er funderet ud fra et børnesyn, der beror på følgende:

Marte Meo og dets 5 principper: Følge initiativ, Positiv bekræftelse, At sætte ord på egne og andres initiativer, Turtagning, Positiv ledelse.

"Marte Meo principperne er et indarbejdet pædagogisk arbejdsredskab, der dagligt bruges af alle voksne i Tumlelunden. Der skabes mulighed for, at Tumlelundens Marte Meo terapeut kan lave forløb med personalet, der ønsker et særligt fokus på samspillet mellem børn og voksne".

En opfattelse af, at det enkelte barn er en kompetent og selvstændig medspiller i hverdagens udviklende arenaer.

"Det kompetente barnesyn kommer blandt andet til udtryk igennem vores projekter. Her får børnene mulighed for at komme med indspark til deres egen læring igennem projekterne, hvor personalet følger deres spor og ideer igennem forløbet. Ydermere bliver børnene tildelt ansvarsopgaver såsom borddækning, pakning af rulleborde mm."

En stor grad af tillid til, at barnet **altid** gør sit bedste ud fra de forudsætninger barnet har til rådighed i form af alder, aktuel udviklingszone, Habitus m.fl.

"Tumlelunden har en grundlæggende tillid til, at børnene bliver på området, derfor sparsom indhegning, primært i børnehaven. Tillid til at børnene altid gør deres bedste, hvilket også vises i relationen med den voksne. Her reagerer den voksne altid ud fra intentionen fra barnet frem for handlingen i eksempelvis en konfliktsituation (jf. næste punkt). Ydermere skaber en tillid til barnet igennem særaftaler, som blandt andet indbefatter at komme ind og lege med en ven imens resten er ude, tillid til at børnene kan mestre andre praksis opgaver i hverdagen.

En opfattelse af at de voksne altid møder barnet ud fra hvilken intention barnet har og ikke ud fra dets handling. (beskrevet kort ovenfor)

En tankegang omkring de tre læringsrum (foran, ved siden af og bagved). Dette gøres i praksis ved:

Foran: Pædagogen anviser og guider børnene i en given situation, aktivitet eller lignende som kan være ukendt for børnene. Dermed er pædagogen en styrende aktør.

Ved siden af: Børnene har kendskab til en given situation eller aktivitet, dog uden at kunne mestre den til fulde. Pædagogen er ved siden af børnene for at være klar til at guide, såfremt der opstår et behov. Dermed er pædagogen en deltagende aktør.

Bagved: Børnene mestre situationen, aktiviteten el. lign. på egen hånd. Dog er pædagogen blot tilbagetrukket, men lader børnene selv skabe sig yderligere erfaringer ved at være bagved situationen og ikke en styrende faktor i situationen. Dermed er pædagogen en observerende aktør.

Tumlelundens børnesyn har også grobund i vores værdiord mod, glæde, høj faglighed og fællesskab.

Dannelse og børneperspektiv:

Tumlelunden sikrer børnenes dannelse og børneperspektivet ved:

- At vi ser børnene hver dag.

"ALLE børn bliver mødt med navns nævnelse og alle børn bliver modtaget og taget afsked med, med et smil."

- At skabe rum for medbestemmelse igennem projekter og i hverdagen.

"Igennem projekterne, bliver børnene taget med i processen omkring projektets indhold. I hverdagen er det de voksne der oftest sætter rammen, men er der ideer, argumenter, ønsker og tegn fra børnene, kan der ændres retning for at opnå børnenes medbestemmelse og ejerskab for deres egen læring."

- At have øje for forskellighederne som en ressource i et fællesskab

"Børnene opnår en følelse af at være sammen i et fællesskab i Tumlelunden. Et fællesskab der beror på forskelligheder og at hvert enkelt individ er vigtigt for at fællesskabet kan bestå. Dette udøves i praksis ved, at børnene gøres indflydelsesrige igennem at blive hørt, taget med på råd(verbalt og nonverbalt) og blive gjort opmærksom på, at de kompetencer andre indeholder måske er anderledes, men er ligeså vigtige som de kompetencer man selv indeholder, for at fællesskabet kan bestå".

- At benytte Marte Meo og dets principper (Beskrevet i afsnittet om børnesyn)

- At børnenes perspektiv altid er på sinde.

"Tumlelunden har altid børnenes perspektiv på sinde. I praksis betyder det at de voksne altid ser, hvad de forskellige læringsmiljøer kan tilbyde børnene, primært ud fra børnenes udsagn. Igennem at følge børnenes spor, initiativ, skabe rum for medbestemmelse mm. er hverdagen/indholdet i Tumlelunden skabt ud fra et børneperspektiv som børnene føler meningsfuldt"

Leg:

I Tumlulunden har legen værdi i sig selv og legen skal være en gennemgående del af vores praksis. Vi vægter, at der både er plads til børnenes spontane og selvorganiserede leg samt det pædagogiske personales vokseninitierede leg.

Vi understøtter legen ved at iagttage børnenes leg med en opmærksomhed på det enkelte barns trivsel i legen. Vi er tæt på legen, så vi kan hjælpe og guide børnene, hvis der er brug for det. Vi er bevidste om vores rolle i legen, så vi går enten foran, ved siden af eller bagved. Vi er de positive rollemodeller, som inspirerer og sætter rammen for legen. Vi tør bruge os selv i legen.

Vi arbejder med læringsmiljøerne, så de fysiske områder inviterer og inspirerer til forskellige typer af leg.

Vi er opmærksomme på at minimere antallet af afbrydelser for at udvikle legen. Vi griber nuet og lader legen fortsætte, hvis den er vigtigere end en "skal" opgave.

Vi differentierer blandt børnene og laver særlige aftaler for at hjælpe nye legerelationer godt på vej. Vi arbejder ofte i små grupper for at give legen og børnenes relationer de bedst mulige vilkår.

Læring:

Relationerne mellem børn og voksne er af stor betydning for børnenes læring. Vi lærer sammen og den fælles læring skaber fælles erindring. At øve sig er en del af læringsprocessen og den voksne understøtter børnenes refleksion over egen læring.

Vi differentierer i børnegruppen for at tage hensyn til børnenes nærmeste udviklingszone. Alle skal ikke det samme og alle skal ikke kunne det samme. Vi giver plads til det enkelte barn men med en forståelse for fællesskabet.

Vi arbejder i små grupper og giver børnene plads og mulighed for at eksperimentere og undersøge. Vi ønsker, at børnene lærer af hinanden. Dette kan både være ved, at børnene får en opgave med at hjælpe et andet barn, men også igennem imitation af de andre børn.

Vi går foran som motiverende og inspirerende rollemodeller og skaber en tryghed, som giver børnene overskud til læring. Vi laver små justeringer af allerede kendte lege og giver plads til gentagelser, hvilket giver børnene mulighed for fordybelse og at være nysgerrige i en tryk og kendt situation.

Hele dagen er et stort læringsrum - både sammen med voksne og sammen med andre børn. Den voksne er bevidst om læringen i de daglige rutiner og børnene inddrages heri.

Vi skaber inspirerende læringsmiljøer, som understøtter børnenes egen nysgerrighed og undersøgende tilgang. De voksne følger børnenes spor og bygger videre på det.

Vi sætter pædagogiske mål for vores praksis, hvilket sikrer høj faglighed og læring. Gennem SMITTE-modeller kan vi justere i vores praksis og sikre børnene et godt læringsmiljø. Som personale udveksler vi viden og erfaringer for at give vores børn det bedste mulige.

Vi ønsker, at alle børn i Tumlelunden har en indre læring/følelse af, at jeg er NOGEN. Jeg har værdi, fordi jeg er MIG og ikke i kraft af, hvad jeg kan.

Børnefællesskaber:

I Tumlelunden sikres de gode børnefællesskaber ved:

- At alle har én eller flere legerelationer.

"Personalet sikrer, at alle børn har én relation eller flere. Børnenes fællesskaber er så vigtig for udviklingen, derfor tages der en masse dialoger med børnene omkring deres fællesskaber i alle tænkelige situationer i hverdagen. Ligeledes bliver fællesskaberne taget med på pædagogiske møder til konstant optimering og ændringer, der kunne gøre børnefællesskaberne bedre.

- At lave fredagssamlinger, hvor hele huset deltager.

"Fredagssamlingerne i Tumlelunden er fantastiske til at skabe det gode børnefællesskab på tværs af alder og grupper. Her bliver der sunget, grinet og skabt et rum, hvor alle er sammen om at være en del af det store Tumlelundfællesskab."

- At lave legepladsdage, ferniseringer, fællesspisninger etc.

"Tumlelunden er et sted, hvor forældre er en stor del af børnenes verden og dermed også en stor medspiller i det gode børnefællesskab. Igennem ovennævnte initiativer skabes der kendskab til andre familier med andet værdisæt og deres børn. Dette skaber en større accept og respekt af forskelligheder, hvilket smitter af på det gode børnefællesskab i hverdagen".

- At skabe balance imellem individ og fællesskab

"Nogle børn har et behov for at trække sig væk fra fællesskabet for at kunne mærke sig selv. I Tumlelunden skabes der rum for dette behov og tilmed sikres det, at barnet til enhver tid kan komme ind i fællesskabet igen når behovet byder sig".

- At vi markerer børnenes fødselsdage i fællesskab.

"Vi holder børnenes fødselsdage i Tumlelunden og tager på hjemmebesøg fra fire års alderen"

- At vi skaber relationer på tværs af grupperne.

"Vi har venskabsdage, hvor man mødes på tværs af grupper. Op til børnehavestart er der mulighed for, at vuggestuebørnene kan komme på besøg i børnehaven og skabe relationer til den nye gruppe. Derudover er der også plads til de spontane ønsker, hvor et barn gerne vil på besøg i enten vuggestuen eller børnehaven"

Det pædagogiske læringsmiljø i Tumlelunden skal danne rammen for børnenes trivsel og læring. Vi skal fra de tidlige morgentimer til de sene eftermiddagstimer skabe et pædagogisk læringsmiljø, som giver vores børn mulighed for at eksperimentere og bruge fantasien, lege forskellige og udviklende lege samt bruge både emotionelle, sociale og kognitive kompetencer.

Kendetegnene for Tumlelundens pædagogiske læringsmiljøer er:

- Nærværende og engagerede voksne, som formår, at gå foran, ved siden af og bagved.
- Vi arbejder projektorienteret. Dette giver et fællesskab for hele Tumlelunden – både vuggestuen og børnehaven. Projekterne er skabt, så der stadig er plads til at være impulsiv og følge børnenes initiativer.
- Vi giver de daglige rutiner værdi, således at børnene inddrages, når der f.eks. skal hentes rulleborde samt tages af bordet.
- I den bevidste pædagogik opstår der hele tiden læringsmiljøer. Der ventes på tur, der afsættes tid til, at børnene selv kan tage tøj på og børnene hjælper hinanden.
- Vi holder samling i vores grupper. Her har vi fokus på sproget samt sang og musik. Her lærer vi turtagning og at være en del af fællesskabet med de voksne som gode og engagerede rollemodeller. Hver fredag holder vi en fællessamling for hele Tumlelunden, hvor fokus er på fællesskabet for hele institutionen.
- Vi vægter den frie leg, hvor observerende og deltagende voksne er klar til at guide og støtte børnene i deres sociale relationer.
- Vi har en ugestruktur, som er kendt for både børn og voksne. Det skaber tryghed og forudsigelighed samt giver overskud til ny læring.
- Vores fysiske rammer sættes også i spil, når vi skaber pædagogiske læringsrum for børnene. Her er mulighed for at inddele børnene i små grupper med hensyntagen til børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.
- Vi har tillid til hinanden og tro på, at børnene godt kan.

Det er vores mål, at alle børn i Tumlelunden skal blive den bedste udgave af sig selv.

Samarbejde med forældre om børns læring

I Tumlelunden vægter vi samarbejdet med forældrene meget højt. I hverdagen bruger vi kommunikationsappen Famly, som vi bruger til gensidig kommunikation. Her deler vi alt fra billeder, videoer og korte beskrivelser af dagen til længere nyhedsbreve og faglige oplæg med den pædagogiske læring børnene møder.

Ingen kender børnene bedre end deres forældre, og derfor er det vigtigt for os med et tæt samarbejde. Vores dør er altid åben til en "kaffesnak" hvis der er brug for en ekstra snak omkring børnenes trivsel. Det er også vigtigt at forældrene føler, at de hører hjemme i Tumlelunden, så der afholdes flere fælles arrangementer over året. Bl.a. ferniseringer, fællesspisninger, julefest, sommerfest og arbejdsdage, hvor børn, personale og forældre kan være sammen om at skabe et fantastisk fællesskab.

Kommende børn bliver ligeledes inviteret ind i fællesskabet allerede inden barnet starter. Der afholdes Tumlecafe i vuggestuen og der aftales løbende besøgsdage i børnehaven for forbesøg.

I det tætte samarbejde mellem forældrene og Tumlelunden sikrer vi os, at forældrene altid ved hvordan vi arbejder med børnenes læring, og at vi ligeledes ved, hvis nogle børn skulle have brug for særlig støtte i en periode. Forældrene er ligeledes blevet inviteret til møder, hvor de får viden om Sanser motorik samt Marte Meo, så vi kan styrke børnenes udvikling, trivsel, almene dannelse og læring. Når et nyt barn starter i Tumlelunden, får forældrene udleveret Sansekort, som kan inspirere forældrene til at arbejde med børnenes motorik.

Børn i udsatte positioner

I Tumlelunden har vi flere forskellige handlemuligheder, når det kommer til at sikre børn i udsatte positioners trivsel, læring, udvikling og dannelse. I Tumlelunden oplever vi ofte, at et barn kan komme i en udsat position. Når vi taler om udsatte positioner, skal det her forstås som at alle børn på et givent tidspunkt, kan befinde sig i en udsat position. F.eks. et bestemt tidspunkt på dagen, bestemte perioder i deres opvækst eller i konkrete og specifikke situationer. Nogle enkelte børn befinder sig i en udsat position gennem en længere periode, og i Tumlelunden har vi flere forskellige tiltag, der tager højde for, hvad det enkelte barns behov er.

- **Sprograketten:** Er et tilbud for de børn der har brug for særlig sproglig støtte. Sprograketten er et forløb hos vores egen sprogpædagog, der en gang i ugen har små grupper på ca. 4 børn, til sprogstøttende og sprogudviklende leg og læring.
- **Sanse motorik:** Er et tilbud til de børn der har sanse motoriske udfordringer, hvor vores uddannede Sanse motorikpædagog udfordrer og træner børnenes sanser og motorik, i samspil med børnenes gruppepædagoger og særligt sammen med forældrene.
- **Marte Meo:** Foruden at Marte Meo udgør en del af vores pædagogiske værdigrundlag, er det en metode, vi bruger særligt til at støtte børn i udsatte positioner. Vi filmer videoer af samspillet mellem det enkelte barn og pædagogen, for at synliggøre hvilke tiltag pædagogen skal ligge vægt på og gøre mere af, for at hjælpe barnet ud af en udsat position. Vores uddannede Marte Meo terapeut giver ugentlige tilbagemeldinger for at sikre at vi hele tiden støtter barnet i forhold til deres nærmeste udviklings zone. Det er således en metode, som er brugbar for pædagogerne i Tumlelunden i forhold til at støtte både udvikling, trivsel, dannelse og læring for det enkelte barn.

I hverdagen anvender pædagogerne i grupperne differentieret læring, igen for at sikre at alle børn får mest muligt støtte i hverdagen.

Tumlelunden har mulighed for at indkalde til Tværfagligt Forum med eksterne samarbejdspartnere, når der er behov for det. Til Tværfagligt Forum kan følgende være repræsenteret logopæd, ergoterapeut, fysioterapeut, psykolog, fremskudt socialrådgiver og sundhedsplejerske. Vi samarbejder også med vores eksterne samarbejdspartnere for at sikre tidlig indsats i det daglige arbejde med vores børn.

Det tværfaglige professionelle samarbejde vægtes højt og giver en fælles forståelse af hinandens praksis.

Sammenhæng til børnehaveklassen

I Tumlelunden er børnehaven aldersopdelt, hvilket skaber en mere oplagt mulighed for at kreere nogle kvalificeret førskolerelaterede læringsmiljøer.

Sammenhængen til børnehaveklassen opdeles i to spor, internt og eksternt:

Internt i huset bliver den ældste gruppe af børn præsenteret for en masse førskolerelateret aktiviteter. I de projekter vi laver fælles i huset og alle andre aktiviteter er førskoleovervejelserne indover.

Rent praktisk er det:

Ordkort: vi skriver ordkort i alle afskygninger for at stimulere deres kendskab til bogstaverne

Vi læser bøger i fællesskab og uddyber bogens betydning og referer til hinanden fra gang til gang.

Vi skaber rum for at gruppen bliver mere trygge med konflikthåndtering ved egen hjælp.

Skoleopgaver ud fra deres nærmeste udviklingszone med ekstra fokus på fordybelse og evnen til at være fokuseret i en aktivitet.

Vi skaber rum for en masse gode børnefællesskaber, børnene kan være en del af igennem lege, samlinger mm.

Børnene bliver mere og mere inddraget i beslutningsprocesser og tilegner sig mere ansvar for egen læring i gennem medbestemmelse. Derved udvikler vi deres mod til at byde ind med den viden man har og samtidig skabe et rum for at tilegne sig ny viden.

Vi bruger aktivt sprogvurderingsmaterialet til at gå helt ind og kigge på børnenes udviklingspotentialer.

Vi sikrer et tæt samarbejde med forældrene i hverdagen, men også igennem de årlige samtaler, hvor vi i samarbejde finder de rigtige redskaber til at optimere barnets kunnen inden skolestart.

Eksternt skaber vi den gode overgang til børnehaveklasse igennem overleveringssamtaler med den enkelte skole.

Vi møder op til besøgsdage og giver børnene trygheden i at opleve det nye med trygge voksne.

Vi er i tæt kontakt med skolerne, såfremt der er et ekstra behov for yderligere overlevering.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet.

Vi samarbejder med det lokale foreningsliv og udforsker de muligheder og oplevelser, som vores by Viborg kan give os. Tumlelunden er repræsenteret i repræsentantskabet i Viborg Syd Idrætscenter.

Vi ønsker, at Tumlelunden er en aktiv del af Liseborg, hvor vores udendørs arealer må benyttes udenfor åbningstid.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

I Tumlelunden sikrer vi os, at vi integrerer både det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø.

For at kunne uddybe dette yderligere, er det her vigtigt at pointere, at der er tale om en dobbelthed. Dobbeltigheden ligger i selve institutionens indretning, der tilgodeser de fysiske rammer som den ene side af børnemiljøet, og børneperspektivet som udgør den anden.

De fysiske rammer:

I vuggestuen er børnene inddelt i 3 aldersintegrerede grupperum, der giver børnene en tryk base i hverdagen. **Hoppemusene, Dansemusene og Klatremusene.**

I børnehaven er alle rummene funktionsopdelt, og børnene har tryk i at de hver dag fra klokken 08.00 til klokken 15.30 er sammen med børn og voksne fra deres egen gruppe. Børnene møder de øvrige grupper i ydertimerne og både i planlagte og spontane venskabsdage.

Grupperummene i børnehaven er inddelt således:

Klatrelunden: er et motorik og klatrerum, hvor børnene kan være fysisk aktive og bruge kroppen. Klatrelunden bruges både af vuggestuen og børnehaven.

Klattelunden: Vores kreative værksted hvor børnene b.la. kan tegne, male, lege med modellervoks, perler og lign. for at udfolde kreativiteten.

Legelunden: Er et rum der har tilpassede legezoner. Legelunden giver mulighed for at alle børn kan trække sig og indgå i lege i små uforstyrrede legezoner.

Ørnereden: Et rum, som er indrettet til den yngste børnehavegruppe Ørnene. Dette giver dem en tryk base, når de starter i børnehave.

Fællesrummet: fællesrummet er indrettet som Venskabsby. Her er forskellige legezoner, som indbyder til forskellige typer af leg. Her er blandt andet en købmandsbutik, en dyrehandel og en campingvogn. Derudover er der et læsehjørne, en scene der bliver brugt til fællessamlinger, borde med skamler til spisning, spil puslespil og konstruktionslegetøj, en dukkekrog og flere mindre legezoner der skaber ro til fordybelse.

Legepladserne: Legepladsen er inddelt i flere forskellige zoner på Tumlelundens grund.

Vuggestuens legeplads: Vuggestuens legeplads består af en stor sandkasse. Der er et fliseareal, hvor det er muligt at køre på cykel eller scooter. Der er lavet en lille venskabsby med tre huse og et bordebænkesæt. Derudover er der to gynger. Vuggestuen har også et lille stykke "skov" med borde og bænke.

Flis-legepladsen består af et stort flisbelagt område med henholdsvis klatre- og rutsje miljø, 3 bæverhalegynger samt en stor lukket bålhytte med bænkesæt.

Lunden: er et nedsænket grønt område med skrænter og flere små grønne kroge til fordybet leg. En bålplads med hestesko shelter, samt et shelter øverst i Lunden, fodboldbane og et stort gyngemiljø med 6 større gynger.

Pindeskoven: er et tæt bevokset område med en stor sandkasse med legehuse samt en sansegyng.

Stjernelunden: Stjernelunden er et særligt udendørs område i Tumlelunden, hvor fællesskabet spirer og små stjerner fødes. Det er basen for vores arrangementer med forældrene, som foregår udendørs.

I børnehaven er vi en aldersopdelt institution. Derfor tager de daglige aktiviteter i grupperne og i dagligdagens læringsmiljøer, naturligt højde for barnets alder. I grupperne har pædagogerne øje for det enkelte barn og hvor barnet er i forhold til deres nærmeste udviklingszone. Det er en naturlig del af Tumlelunden at arbejde med differentierede læringsmiljøer, hvor vi sikrer at alle børn ikke får det samme på samme tid, men at alle børn oplever at de er en del af det både fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø.

Det æstetiske børnemiljø:

Når der tales om det æstetiske børnemiljø er her både tænkt på det hverdagsæstetiske f.eks. borddækning (det hverdagsæstetiske), korrekt påklædning i forhold til vejret og det æstetiske børnemiljø der omhandler både de kreative udfoldelsesmuligheder og ikke mindst tonen og omgangen børnene har med hinanden. Særligt her er det pædagogerne der sætter rammen omkring æstetikken i bl.a. institutionens sprogbrug, der på baggrund af Marte Meo (se beskrivelsen herom) er inkluderende, anerkendende og handleanvisende.

Det psykiske børnemiljø:

I Tumlulunden er relationerne omdrejningspunktet for det psykiske børnemiljø. For at sikre nogle tætte relationer mellem både børn og voksne anvender vi i Tumlulunden Marte Meo. Marte Meo er en af grundstenene, som det psykiske børnemiljø er baseret på. Gennem Marte Meo principperne sikrer vi, at børnene oplever sig set, som en del af noget større og accepteret som sig selv. Ligeledes oplever børnene at være medbestemmende og medskabere af deres egen hverdag i et inkluderende børnemiljø, hvor alle børn oplever trivsel, dannelse, udvikling og læring. Vi benævner børnenes følelser, så de føler sig set og anerkendt.

Et eksempel fra hverdagen der afspejler hvordan vi i hallen arbejder med det fysiske og psykiske børnemiljø:

"nogle grupper er f.eks. delt i to mindre grupper i hallen. De børn der har en konkurrenceorienteret læringsstil, arbejder eksempelvis med Koordinering gennem konkurrencelege, hvor de mere social motiverede børn arbejder med koordinering gennem regellege og sanglege. I de mindre grupper har pædagogerne et bedre øje for det enkelte barn og kan nemmere støtte de børn, der måtte have behov for dette. Alle børnene lærer derved omkring koordinering, men på en måde der er afbalanceret i forhold til barnets fysiske og psykiske udvikling."

De seks læreplanstemaer

Alsidig personlig udvikling

Børnene i Tumlelunden skal have mulighed for:

At føle sig som en del af fællesskabet

At sætte ord på egne handlinger og følelser

At opnå små sikre sejre

At erfare hvor egne grænser er, og at de er i stand til at handle på dette

At føle sig holdt af

At være sammen med pædagoger, der viser, at det er okay at vise følelser

At dele erfaringer om deres livsspor i Tumlelunden – at gøre en forskel

At færdes i et miljø med anerkendende kommunikation

At lære at respektere og forstå, at andre kan have en anden holdning samt lade sig inspirere af dette

At opnå et selvbillede af at man er god nok ud fra de potentialer og den Habitus man har med i bagagen.

Læringsmiljøet:

Vi oplever at barnets alsidige personlige udvikling implicit ligger i hele vores pædagogiske praksis og derfor altid er i samspil med de øvrige temaer i læreplanen.

Det Pædagogiske Læringsmiljø i Tumlelunden understøtter børnenes alsidige personlige udvikling ved blandt andet at afholde ugentlige fredagssamlinger. I dette rum skabes der mulighed for at børnenes forskelligartede potentialer kommer i spil, igennem en tværgående alderssamling. Ydermere skabes der rum for optræden, tilskuerrolle og andre forskellige muligheder i samlingerne, der appellerer til børnenes forskellighed og samtidig gives der mulighed for at blive udfordret ud fra deres nærmeste udvikling zone. I Tumlelunden skabes der en erfaring hos børnene selv, de opnår kendskab til andres erfaringsarena i et trygt læringsmiljø, som pædagogerne er med til at skabe for ALLE børn.

I Tumlelunden skabes der grobund for, at ALLE børn oplever at forskelligheden er en styrke til fællesskabet. "hver fugl synger med sit næb - men er stadig en del af koret". De pædagogiske læringsmiljøer er opsat med tanke for, at alle skal opnå mest mulig livsduelighed, tro på egne evner og en dybdegående selvværdfølelse i respekt for og ud fra de differentierede forudsætninger børnene måtte have. Dette gøres ved at italesætte forskelligheden ved samlinger ud fra et Marte Meo perspektiv, hvor det er kompetencerne der er i fokus. Vi mestrer alle noget unikt, men ofte noget forskelligt. Dette bliver børnene præsenteret for igennem, samtaler, lege, samlinger og hverdagssituationer, der giver anledning til snakken.

Børnene skal præsenteres for læringsmiljøer, der udvikler evnen til at indgå i fællesskaber og have gåpåmodet til at være en aktiv demokratisk medspiller. Dette skabes i Tumlelunden igennem, at ALLE børn forberedes på nye projekter ved at få medindflydelse på indholdet i projektet. Dermed dannes der en tryk ramme for ALLE børn til at være nysgerrig i og tilmed gøre det åbenlyst at hvert individ kan bibringe med noget vigtigt til fællesskabet.

Børnene i Tumlelunden skal have mulighed for:

- At anerkendes og respekteres for dem de er.
- At de oplever at høre til i et fællesskab
- At alle børn oplever tillid og tryghed i deres relationer til børn og pædagoger
- At børnene udvikler empati
- At børnene inddrages og opmuntres til at være aktive deltagere i fællesskabet.
- At de lærer at samarbejde med andre og deltage i demokratiske beslutningsprocesser

Læringsmiljøet:

Vi har i Tumlelunden en vigtig pædagogisk opgave i at skabe muligheder og plads til barnets individuelle udvikling ved at barnet kan eksperimentere og afprøve hvorledes socialt samspil foregår – får erfaringer og læring i de grundlæggende sociale spilleregler i fællesskabet.

De pædagogiske læringsmiljøer i Tumlelunden understøtter den sociale udvikling ved, at børnegrupperne i Tumlelunden er aldersinddelt. Igennem aldersinddeling opnår ALLE børn tætte relationer med jævnaldrende og forholdsvis ligeværdige kammerater – deres venskaber kan derved bevares til skolestart.

I Tumlelunden er der ligeledes opmærksomhed på udbyttet i den sociale udvikling igennem lege og læringsmiljøer på tværs af alder. Dette skabes ved ugentlige dage, hvor personale og børn udfører aktiviteter på tværs af alder. Dette skaber en øget empati og forståelse på tværs af aldersforskellene hos ALLE børn.

I Tumlelunden skabes der grobund for at ALLE børn oplever at forskelligheden er en styrke til fællesskabet. "Hver fugl synger med sit næb - men er stadig en del af koret". Dette skabes i hverdagen igennem den voksnes opmærksomhed på det enkelte barns kompetencer. Igennem dette kan den voksne italesætte børnenes forskellighed i de sociale interaktioner og derved skabe en positiv udvikling af legene og i den sociale omgang.

Børnene i Tumlelunden skal have mulighed for:

- At træne dialogen, så de i fællesskabet kan tale, lytte, stille spørgsmål, give svar og være aktive i at planlægge aktiviteter og projekter.
- At udtrykke deres meninger, følelser og tanker.
- At møde pædagoger, som lytter til dem med forståelse og anerkendelse.
- At blive støttet i at kommunikere mangfoldigt - både gennem mimik, kropssprog og tale.
- At møde pædagoger, som er rollemodeller og sætter rammen for den positive kommunikation.
- At få kendskab til skriftsproget.
- At møde pædagoger, som sætter ord på ting, handlinger, følelser og begreber i hverdagen.
- Igennem oplevelser og erfaringer får børnene udvidet deres begrebsverden og ordforråd.

Læringsmiljøet:

Helt grundlæggende bruges sproget overalt i Tumlelunden for på den måde at udvide børnenes begrebsverden.

Vi er nærværende og engagerede pædagoger, som har fokus på at tale med børnene, lytte og sætte ord på deres følelser samt benævne børnenes initiativer. På den måde stimulerer vi børnenes sproglige udvikling samt evnen til at sætte ord på følelser og behov. De lærer derved nogle af de grundlæggende elementer i kommunikation.

Børn tilegner sig ord og udvider deres begreber, når de får mulighed for at opleve omverdenen med alle deres sanser. Det betyder, at konkrete førstehåndsoplevelser og førstehåndserfaringer er vigtige for børn og pædagoger at kunne tale med om fælles oplevelser - både før, under og bagefter.

Krop, sanser og bevægelse

Børnene i Tumlelunden skal have mulighed for:

- At få viden og erfaringer i, hvordan kroppen fungerer, dens styrke, muligheder og betydning for sundhed.
- At møde mangfoldige læringsmiljøer, som udvikler børnene sanseligt og motorisk.
- At få erfaring med forskellige former for fysisk kontakt, kropslige udtryk og reaktioner, for at lære egen og andres kropslige integritet.
- At udvikle grov- og finmotoriske kompetencer.
- At opleve glæde ved deres krop og ved at være i bevægelse.
- At blive støttet i at videreudvikle kroppens funktioner og bevægelser - både i fri leg og tilrettelagte fysiske udfordringer.
- At blive udfordret i skoven, hallen, på trapperne og på legepladsen og udnytte de muligheder der ligger i leg, i naturen og i årstiderne.
- At bruge forskellige redskaber og materialer, som giver anledning til både at bruge og stimulere kroppens sanser.
- At få erfaring med at koble det talte sprog og kropssproget.
- At møde pædagoger, der inspirerer, begejstrer og udviser lyst til bevægelse.
- At få sund og varieret mad i Tumlelunden.

Læringsmiljøet:

Kroppen er barnets adgangsbillet til læring. Derfor er det vigtigt, at vi giver barnet mulighed for at få helt konkrete sanselige erfaringer med sig selv og omverdenen.

Børn har brug for pædagoger, som går foran, ved siden af og bagved, så børnene lærer at føle sig værdifulde og er trygge ved deres egen krop og dens reaktioner.

Børn gør det, som pædagogerne gør. Derfor er vi, som pædagoger, vigtige rollemodeller i forhold til at formidle glæde og lyst til bevægelse ude og inde.

Børnene i Tumlelunden skal have mulighed for at blive grundmotorisk stimuleret igennem de primære sanser og sansemotoriske forløb. Alle børn skal have et stærkt grundmotorisk bevægeapparat, når de forlader Tumlelunden.

Natur, udeliv og science

Børnene i Tumlelunden skal have mulighed for:

- At blive støttet i at kunne kategorisere og systematisere omverdenen. Herunder f.eks. modsætningspar, tal, mængder og rækkefølge.
- At møde pædagoger, som er vidende og medlevende i forhold til at skabe eksperimenterende aktiviteter.
- At fejle. Når man eksperimenterer, går det måske ikke altid helt, som man havde forestillet sig og det er helt okay. Pædagogerne tør begå fejl og at begive sig ud på ukendt grund.
- At være i, sansе og opleve naturen på alle årstider i forskelligt vejr og forskellige naturmiljøer.
- At blive kropsligt og mentalt udfordret i naturen: Naturen er en enestående legeplads for både krop og sind.
- At få erfaringer med kulde-varme, lys-mørke, sol-måne, dødt-levende og meget mere.
- At opleve naturen som inspirationskilde til fantasien.
- At erhverve sig viden om naturen, som senere danner grundlaget for en varig interesse, respekt og ansvarlighed for natur og miljø.
- At hoppe i vandpytter, lege med mudder og fylde lommerne med alt det, som naturen kan byde på.

Læringsmiljøet:

Naturen er en skattekasse af kundskab fyldt med muligheder for at hente forhåndsindtryk om dyr, planter og materialer.

Naturen er et læringsrum, som pædagogerne i Tumlelunden bruger sammen med børnene med stor glæde, respekt og interesse. Pædagogerne bruger naturen til at styrke sanserne, kroppen og sproget.

Naturen giver børnene mulighed for at systematisere deres omverden og ved selvsyn fatte sammenhænge, som ellers er svære at forstå, hvis de bliver formidlet på et teoretisk plan.

Kultur, æstetik og fællesskab

Børnene i Tumlelunden skal have mulighed for:

- At udfolde sig kreativt og blive inddraget i, hvilke kulturelle eller kunstneriske aktiviteter, der skal udfoldes.
- At udfolde sig på egne betingelser i skabelsesprocesser – rum og tid.
- At opleve glæde ved mangfoldige udtryksformer – musik, drama, kunstnerisk, verbalt og nonverbalt.
- At opleve, at få respekt og anerkendelse af deres kunstneriske produkter. Produkterne bliver udstillet og man har mod til at vise kropslige udtryksformer for andre.
- At møde mangfoldige musikgenrer samt klassiske eventyr og fortællinger.
- At have adgang til mangfoldige materialer og redskaber i hverdagen. Kilden til inspiration og lyst til udfoldelse.
- At skabe og opleve børnelitteratur, film, faglitteratur, musik, billeder og lignende i forskellige genrer.

Læringsmiljøet:

Tumlelunden har mange rum til rådighed. Skoven, hallen og de mange forskellige udenoms faciliteter er alt sammen med til at skabe rammerne omkring kultur, værdier og kulturelle udtryksformer.

Tumlelundens engagerede pædagoger er inspirationskilden i forhold til at give børnene lyst og mod til at afprøve forskellige kulturelle udtryksformer.

